

رام - ۴۲

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

یازدهم اردیبهشت

یازدهم اردیبهشت در سطح جهانی سالگرد رخدادهای فرهنگی و علمی است. در ایران هم این روز بیشتر با رخدادهای فرعی و اجتماعی گره خورده است. در سال ۱۲۸۸ نخستین گاردن پارتنی ایران در تبریز برای بزرگداشت او و بقیه‌ی شهیدان مشروطه برگزار شد و طی آن شیخ محمد خیابانی با خواندن «نکو گوی اگر دیر گویی چه غم» سخنرانی پرشوری ایراد کرد. این مراسم را انجمنی به نام جمعیت خیریه به راه انداخته بود، اما به جای مراسم عزاداری مرسوم، برنامه‌ها بیشتر به جشنی در بزرگداشت آزادی شبیه بود که با حضور گروه ارکستر و نواختن موسیقی همراهی می‌شد. در همین روز و همزمان با برگزاری این مراسم، در گوشه‌ی جنوب شرقی ایران زمین و کنار قلمرو بریتانیایی هند خارک سینگ فرماندهی سیک‌ها توانست آگرخان را شکست دهد و اسیر کند و شهر راجوری را تصرف نماید.

رخداد مهم دیگر این روز برای ایرانیان، در ۱۳۰۸ رخ داد و آن زمانی بود که زلزله‌ی مهیبی شهر کهن مرو را ویران کرد. رسانه‌های شوروی تلفاتش را ۳۸۰۰ کشته و ۱۱۲۱ زخمی اعلام کردند که ساختگی می‌نمود. دولت شوروی از ورود کاروانهای یاری‌رسانی ایرانیان به منطقه جلوگیری کرد و شواهدی هست که از زلزله همچون بهانه‌ای برای کشتار اهالی مرو و کوچاندن اجباری‌شان از منطقه استفاده شده باشد. مرو پس از این فاجعه ویران باقی ماند و زبان پارسی در آن ریشه‌کن شد. بعدتر روسها با کوچاندن جمعیتی از ترکمنها و ساختن شهری در کناره‌ی ویرانه‌های قدیمی مرو آنجا را دوباره مسکونی کردند و توانستند بافت جمعیتی‌اش را به کلی دگرگون

سازند. در زمانهای نزدیکتر به ما، در چنین روزی (۱۳۵۳) جرج فلاندرن غده سرطانی شاه را جراحی کرد و در ۱۳۵۶ در جریان مراسم روز کارگر در میدان تقسیم استانبول ۳۶ تن کشته شدند.

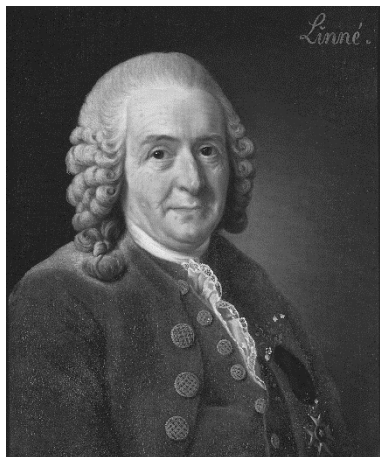

سکه‌ی دیوکتلیان

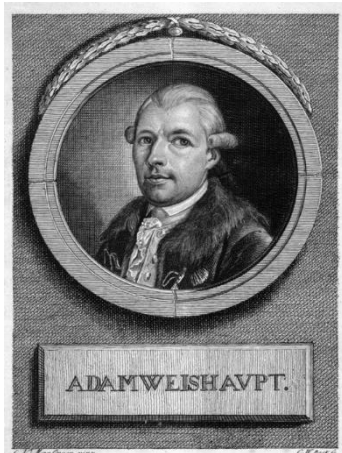
در سطح جهانی چند رخداد سیاسی مهم در این روز رخ داده است. در یازدهم اردیبهشت سال ۳۰۵ میلادی دیوکتلیان امپراتور روم از تاج و تخت کناره‌گیری کرد و نخستین فرمانروای رومی بود که چنین می‌کرد. نزدیک هزار سال بعد در ۱۲۹۸ در این روز سربازان آلمانی وارد مونیخ شدند و کمونیستهای انقلابی را راندند و جمهوری شوروی باواریا را برچیدند. ربع قرن بعد، در ۱۳۲۴ یوزف گوبلز به همراه همسرش ماگدا و فرزندانشان خودکشی کردند.

با نزدیک شدن ارتش سرخ به شهر دمین در آلمان دو هزار و پانصد نفر از ساکنان این منطقه که خبرهایی از تجاوز و شکنجه‌ی سیستماتیک به دست کمونیستها را شنیده بودند، خودکشی کردند. سه سال بعد در ۱۳۲۷ کیم ایل سونگ با یاری کمونیستهای چینی و روس دولت کره‌ی شمالی را تاسیس کرد و روند تباهی و زوال در این قلمرو آغاز شد. در ۱۳۳۹ کشور تازه‌تاسیس هند که هنوز با عوارض استعمار دست به گریبان بود استانهای گجرات و مهاراشترا را به قلمرو خود منضم ساخت. یک سال بعد (۱۳۴۰) هم در چنین روزی بود که فیدل کاسترو در رادیو اعلام کرد که خودش کمونیست و کوبا یک کشور سوسیالیستی است. او در این سخنرانی

انتخابات آزاد را بی‌فایده دانست و به این ترتیب از آن هنگام تا به امروز هیچ انتخابات آزادی در این کشور انجام نپذیرفته است.

کارل لینه

آدام وایزهاوپت

سخنرانی مشهور فیدل کاسترو

اما یازدهم اردیبهشت در جهان به ویژه به خاطر رخدادهای اجتماعی و فرهنگی و علمی اش اهمیت دارد. در ۱۱۳۲ کتاب رده‌بندی گیاهان نوشته‌ی لینه انتشار یافت و نظام نامگذاری علمی گیاهان و جانوران به شکل امروزی زاده شد. در ۱۱۵۵ کشیشی یسوعی به نام آدام وایزهاوپت در باواریا آیین ایلومیناتی را تاسیس کرد و این همان است که امروز همچون فرقه‌ای مرموز و مخوف موضوع داستانهای هیجان‌انگیز قرار گرفته است. ده سال بعد (۱۱۶۵) مونتسارت برای نخستین بار «عروسی فیگارو» را در وین اجرا کرد و در ۱۲۱۹ اولین تمبر پستی موسوم به پنی سیاه در انگلستان رواج یافت. در ۱۲۲۳ اداره‌ی پلیس کنگ تاسیس شد، که دومین سیستم پلیسی مدرن دنیا و اولین در آسیا بود. در ۱۲۳۰ نمایشگاه کریستال پالاس لندن به دست ملکه ویکتوریا افتتاح

شد و در ۱۲۶۳ موزس فلیتوود واکر نخستین ورزشکار سیاهپوستی بود که در آمریکا اجازه یافت در یک تیم بیسبال بازی کند!

۱۱ در یازدهم اردیبهشت ۱۳۰۹ سیاره‌ی پلوتو کشف و نامگذاری شد، سال بعدش (۱۳۱۰) آسمانخراش امپایر استیت در نیویورک افتتاح شد، و ربع قرن بعد (۱۳۳۵) واکسن فلج اطفال که توسط یوناس سالک تولید شده بود به تولید انبوه رسید و در دسترس عموم قرار گرفت. در ۱۳۷۸ اولین نسخه از کارتون باب اسفنجی به نمایش در آمد، در ۱۳۸۱ نخستین نسخه از نرم‌افزار Office تولید شد، و در همین روز تابلوی چهار باغ اثر حسین زنده رودی در حراج کریستی به مبلغ ۱/۶ میلیون دلار فروخته شد و این آغاز توجه بازار جهانی هنر به آثار هنرمندان ایرانی بود. در ضمن سل بعدش (۱۳۸۸) در همین روز دولت سوئد ازدواج همجنس‌گرایان را قانونی ساخت!

زادگان یازدهم اردیبهشت عبارتند از پیر تیار دو شاردن فیلسوف و یزدان‌شناسی فرانسوی (۱۲۶۰) و اوبرتو پازولینی کارگردان ایتالیایی (۱۳۳۶). از میان درگذشتگان هم می‌توان از آنتونین دووراک آهنگساز چک (۱۲۸۳)، آرام خاچاتوریان آهنگساز ارمنی (۱۳۵۷) آیت‌الله مطهری (۱۳۵۸) و رضا سیدحسینی نویسنده (۱۳۸۸) یاد کرد. در ضمن در همین روز (۱۳۷۸) بود که پیکر کوهنورد انگلیسی جورج مالوری هفتاد و پنج سال پس از ناپدید شدن در قله‌ی اورست در این کوهستان کشف شد. در سال ۱۳۸۹ هم محمد بهمن‌بیگی بنیانگذار آموزش عشایری در ایران درگذشت و به پاس فعالیت‌های سازنده و نیکوکارانه‌اش در مراسم خاکسپاری‌اش بیش از صد هزار نفر شرکت کردند.